

0018/25

Krajská správa ZNB
Odbor vyšetrovania štátnej bezpečnosti
Bratislava

Archiv
dňa
[signature]
[signature]

Č.j.: VŠ-006/P /1975

V Bratislave dňa 12.5.1975

PRISNE TAJNÉ

S P R Á V A

tyl. 2. 2
počet listov: 5
půlky 1/2

o stave vyšetrovania na vyšetrovacom odbore ŠtB, KS ZNB
Bratislava, od roku 1971 do 30.4.1975.

Vyšetrovací odbor ŠtB prevádza vyšetrovanie trestných činov podľa I. hlavy zvláštnej časti trestného zákona a tr. činov podľa zákona na ochranu mieru. Ďalej prevádza vyšetrovanie trestných činov proti hospodárskej sústave, proti hospodárskej disciplíne, trestných činov všeobecne nebezpečných a ďalších trestných činov pokiaľ smerujú proti bezpečnosti štátu.

V súčasnej dobe, ale aj v minulosti ako to vyplýva z prehľadnej tabuľky - charakteristiky tr. činov vyšetrovaných po línii ŠtB, najväčšiu skupinu tvoria tr. činy opustenia republiky podľa § 109 tr. zákona, resp. pokus a príprava k tomuto tr. činu. Ďalej tr. činy vniknutia na územie republiky podľa § 110 tr. zákona, ktorých tr. činov sa prevažne dopáčťajú štátni príslušníci NDR a PĽR s úmyslom cez územie ČSSR prejsť ilegálne do Rakúska a pokračovať ďalej na Západ. Do vydania nariadenia MV ČSSR č. 5/72 pomerne rozsiahlu skupinu tr. činov, ktoré vyšetrovali vyšetrovatelia ŠtB tvorili tr. činy hanobenia republiky a jej predstaviteľa a hanobenia štátu svetovej soc. sústavy a jej predstaviteľa podľa §§ 102, 103 a 104 tr. zákona. Tieto tr. činy boli páchané prevažne formou ústnych výrokov, často krát pod vplyvom alkoholu a formou písania a rozširovania rôznych letákov. V súčasnej dobe z tejto skupiny

prevažujú tr. činy spáchané formou ústnych výrokov.

Od účinnosti nariadenia MV ČSSR č. 5/72 tr. činy podľa §§ 100 až 104 tr. zákona sú vyšetrované po línii ŠtB v tých prípadoch, keď pachateľom je osoba, ktorá v minulosti, alebo v súčasnosti zastáva významnejšie postavenie bola aktívne činná v krízových rokoch 1968 - 1969, k odhaleniu páchatelia boli použité agentúrne operatívne prostriedky, alebo je iný štátobezpečnostný záujem.

Prevažná väčšina prípadov je spracovávaná v dvojmesačných zákonných lehotách. Dlhšie ako 2 mesiace boli vyšetrované prípady skutkovo dôkazne zložité a tam, kde bolo potrebné prevádzka znalecké dokazovanie. U prípadov opustenia republiky podľa § 109/2 tr. zákona bola predĺžená vyšetrovacia lehota nad 2 mesiace tam, kde bolo potrebné previesť prešetrenie na zastupiteľskom úrade ČSSR v zahraničí. V sledovanom období nebol zistený zavinený priesťah vo vyšetrovaní spôsobený vyšetrovateľom.

Pokiaľ ide o úroveň vyšetrovania po línii ŠtB možno ju hodnotiť ako dobrú. Vyšetrovanie je prevádzané úplne a objektívne za prísneho dodržiavania socialistickej zákonnosti. O tom svedčí tá skutočnosť, že z celkového počtu spracovávaných prípadov boli vrátené na došetrenie v roku 1972, 4 prípady, v roku 1973 - 2 prípady a v roku 1974 - 3 prípady.

K prehľadnej tabuľke spôsob ukončenia vyšetrovania treba poznamenať, že pokiaľ sú uvádzané vysoké čísla prerušovania tr. stíhania podľa § 173 tr. por., tak ide o prípady tr. činov cudzích štátnych príslušníkov, ktorí boli k ďalšiemu tr. postihu odovzdávaní do domovského štátu, preto bolo nutné ich tr. stíhanie ukončiť prerušením. K zastavovaniu tr. stíhania dochádzalo v tých prípadoch, kde pachateľa pre nepričetnosť nebolo možné postaviť pred súd, ďalej u prípadov prípravy a pokusu opustenia republiky, pretože v priebehu vyšetrovania bolo zistené, že sa nestal skutok pre ktorý bolo vyhľadávacím orgánom PS začaté tr. stíhanie, prípadne, že pachateľ dobrovoľne upu-

3

til od prípravy a pokusu tr. činu. Odložením podľa § 159 tr. por. boli riešené prípady na, ktoré dopadala amnestia prezidenta republiky ako i tie prípady emigrácie čs. občanov kde vzhľadom na vysoký vek páchateľa a motív tr. činu, tr. stíhanie by bolo neúčelné.

Charakteristiky niektorých vyšetrovaných prípadov.

V roku 1971 pod ČVS-353 bol stíhaný obv. VANEK Anton, nar. 13.4.1924, príslušník Obvodného odd. VB Trenčín pre tr. čin podvracanie republiky podľa § 98 tr. zákona. Menovaný od roku 1969 až do jeho zaistenia vypisoval a odosielať anonýmne listy stranickým, štátnym a hospodárskym orgánom. Celkom odoslal 128 listov, v ktorých hrubým spôsobom napádal čelných predstaviteľov KSC, KSSZ, vlády SSR, ČSR a Sovietskeho zväzu. Niektorým čelným predstaviteľom sa vyhrožoval fyzickou likvidáciou ako i im rodinným príslušníkom. Vojenským obvodovým súdom v Trenčíne bol odsúdený na 3 roky odňatia slobody a straty vojenskej hodnosti.

V roku 1972 bol stíhaný obv. Ladislav KALINA, zamestnaný ako pedagóg na Vysokej škole muzických umení a spisovateľ, pre tr. čin poburovania podľa § 100 tr. zákona. Obv. KALINA v čase od roku 1968 do roku 1971 z nesúhlasu s konsolidačným procesom a v úmysle vzbudiť nepriateľskú náladu proti socialistickému a štátnemu zriadeniu zostavil a napísal politicky závadnú knihu pod názvom "Tisíc a jeden vtíp", ktorú zadal vydavateľstvu OBZOR v Bratislave, v priebehu tlače do knihy vpašoval politicky závadné materiály. Podnikol kroky k vydaniu podobnej knihy v Belgicku a v ďalších kapitalistických štátoch, ktorá mala mať názov "Čo Vy na to súdruh Marx". Okrem toho v roku 1969 napísal politicky závadné satirické pásmo "TRAPAS S KOFOLOU". Na svojom byte za prítomnosti pravicovooprientovaných osôb prehrával nahrávky čs. emigranta Karola KRYLA a tiež poslal do zahraničia tzv. ~~FAKTO~~ FAKTO GRAFIU s názvom "O etike niektorých komunistických novinárov

4

a politikov ". Menovaný bol odsúdený v roku 1972 Mestským súdom v Bratislave na 2 roky odňatia slobody nepodmienečne.

V prípade IMEX dňa 2.7.1974 bolo vznesené obvinenie pre § 129/1,2 tr. zákona Ing. Jaroslavovi MAGDOLENOVI, nar. 31.3.1934, vedúcemu obchodnému referentovi v IMEXE Bratislava. Vyšetrovaním ako i revíziou VĽK SSR bolo zistené, že obv. MAGDOLEN v čase od roku 1970 do septembra 1972 pripravou a realizáciou obchodných prípadov : vývoz 7.000 ton pozinkovaného plechu pre rakúsku firmu MULTICO Viedeň, vývoz 3.000 ton pozinkovaného plechu pre firmu Hans Spita Frankfurt nad Mohanom NSR, vývoz 200 ton dynamoplechov pre firmu MULTICO a v 2 prípadoch dovoz zlatých šperkov cez firmu MULTICO, tým že nesprávne stanovil cenu a neúčtoval v plnej výške prepravné spôsobil na majetku v soc. vlastníctve škodu vo výške 8.176.603 Kčs. Trestná činnosť obv. MAGDOLENA spočívala v tom, že pri vývoze 10.000 ton pozinkovaného plechu mal odsúhlasený vývoz plechu kvality IIa v cene 132,- US\$ za tonu na parite fco hranica. Obv. MAGDOLEN, však vyviezol najmenej 80 % materiálu kvality Ia a iba 20 % kvality IIa, pričom všetko fakturoval v cene materiálu IIa. Taktiež neúčtoval zahraničným zákazníkom skutočne nebehnuté dopravné náklady. Pri vývoze zlatých šperkov uskutočnil dovoz za nevýhodných podmienok a to i napriek upozorneniu ARTIE Praha, a poskytol neoprávnene firme MULTICO Viedeň 18 % kompenzačnú prirážku.

Nakoľko v priebehu vyšetrovania bolo preukázané, že trestnú činnosť prevádzal úmyselne a vedome podvádzal svojich nadriadených s cieľom obohatiť majiteľa firmy MULTICO Viedeň pána KNABA, dňa 14.2.1975 bola jeho tr. činnosť prekvalifikovaná na tr. čin rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 132/1 písm.c/ odst. 4/ tr. zákona. Trestná činnosť obv. MAGDOLENA bola umožnená aj tým, že jeho nadriadený Ing. VACULÍK nezodpovedne pristupoval k plneniu svojich povinností, najmä pri kontrole činnosti obv. MAGDOLENA.

5

Trestné stíhanie menovaného vzhľadom na amnestiu prezidenta republiky zo dňa 22.2.1973 pre tr. čin podľa § 130/1,2 tr. zákona bolo zastavené.

Myseľ dňa 13.5.75
ing. Allen

Náčelník oddelenia vyšetr. ŠtB:
Ing. Jozef ČERNÝ

Vyhotovené v	2	výt.
Výt. č.	1	pre 20-218, 20.2.1975
Výt. č.	2	pre u/ox
Vyhotovil:	Chvala	
Návrh:	Plachet	
U	16	listov
Vyrad. znak a usch. lehota	1/1	

	Rok 1971	Rok 1972	Rok 1973	Rok 1974	Rok 1.5.1975
Celkový počet spracovávaných tr. vecí	562	502	325	625	246
Počet vyšetrovaných osôb	712	654	417	807	285
Trestné stíhanie vedené v trestných veciach	18	7	5	3	2
<u>Spôsob vyšetrovania :</u>					
na slobode	178	105	52	60	12
vo väzbe	174	231	165	110	23
v neprítomnosti	330	241	64	570	242
bez zahájenia tr. stíhania	56	77	136	67	8
vyšetrovanie v tr. veci	18	7	5	3	2
<u>Doba vyšetrovania :</u>					
do 1 mesiaca	208	212	180	154	38
do 2 mesiacov	429	329	82	526	118
do 3 mesiacov	51	28	12	240	8
dlhšie ako 3 mesiace	12	15	12	23	-

Spôsoby ukončenia :

Návrh na podanie obžaloby
 Prerušenie podľa § 173 tr. por.
 Zastavenie podľa § 172 tr. por.
 Postúpenie iným súčastiam k ďalšiemu pokračovaniu
 Odložené podľa § 159 tr. por.

Rok	Rok	Rok	Rok	Rok
1971	1972	1973	1974	1.5.1975
458	344	81	597	133
67	42	119	79	12
39	19	29	23	9
136	179	57	44	10
56	77	136	67	8

CHARAKTERISTIKA

restných činov vyšetrovaných po línii vyšetrovania ŠtB,

	Rok 1971	Rok 1972	Rok 1973	Rok 1974	Rok do 1.5.1975
Teror § 93, 94 tr. zák.	2	-	1	-	-
Podvracanie republiky § 98 tr. zák.	3	2	1	-	-
Popurovanie § 100	3	2	3	1	1
Hanobenie republiky a jej predstaviteľa §§ 102, 103,	28	7	3	3	1
Hanobenie štátu svetovej soc. sústavy a jej predstavi- viteľa § 104 tr. zák.	15	2	10	3	1
Ohrozenie štátneho tajomstva § 107a tr. zák.	-	-	1	-	-
Príprava a pokus opustenia republiky, §§ 7/1, 8/1 k § 109/1, 2 tr. zákona	181	209	176	143	19
Opustenie republiky podľa § 109/1, 2 tr. zák.	453	400	194	638	259
Vniknutie na územie republiky podľa § 110 tr. zák.	62	37	26	17	3
Porušovanie predpisov o medzinárodných letoch § 111	-	-	-	1	-
Poškodzovanie záujmov republiky v cudzine § 112	-	2	1	2	-
Služba v cudzom vojsku § 115 tr. zák.	-	1	1	1	-
Špekulácia § 117 tr. zák.	-	-	-	-	-
Ohrozenie hospodárskeho tajomstva podľa § 129	-	-	-	-	-
Porušovanie predpisov o obehu tovaru v styku s cudz. § 124	2 *	-	2	-	-
Porušovanie povinností v prevádzke soc. organizácie § 129, 130, tr. zák.	-	2	7	1	-
Rozkrádanie majetku v soc. vlastníctve § 132 tr. zák.	-	2	-	3	2
Ohrozenie devízového hospodárstva § 146	5	1	6	1	-
Úpliatkárstvo § 160 a 161 tr. zák.	-	1	2	1	-
Ohrozenie služobného tajomstva § 173 tr. zák.	-	-	-	1	-
Falšovanie a pozmäňovanie verejnej listiny § 176	7	7	10	4	-

§	Rok 1971	Rok 1972	Rok 1973	Rok 1974	Rok do 1.5.1975
Marenie dozoru nad cirkvami a náboženskými spoloč.	-	-	6	3	-
§ 178 tr. zák.	4	1	1	-	3
Nedovolené ozbrojovanie § 185 tr. zák.	2	1	-	1	-
Nedovolená prevádzka a držanie vysielacej stanice § 186 tr. zák.	5	-	7	1	-
Hanobenie národa, rasy a presvedčenia § 198 tr. z.	10	1	2	3	-
Podpora a propagácia fašizmu a pod. hnutie § 260, 261	19	10	5	5	1
Ostatné tr. činy					

CHARAKTERISTIKA PÁCHATEĽOV

	Rok	Rok	Rok	Rok	Rok
	1971	1972	1973	1974	1.5.1975
Postavenie v zamestnaní :					
robotníci	290	290	292	245	91
ostatní pracujúci	40	40	-	36	12
uční	26	30	25	24	5
vedeckí alebo pedagogickí vysokoškolskí pracovníci	7	15	22	9	1
technická inteligencia	97	51	46	92	49
ostatná inteligencia	53	38	-	92	28
pracovníci v administratíve	59	38	29	83	17
lekári	16	5	5	15	6
odborní pracovníci v zdravotníctve	14	12	-	28	5
študenti	60	49	35	88	59
slobodné povolania a samostatne činné osoby	5	18	12	5	-
osoby v domácnosti	28	24	17	39	3
dôchodcovia	15	18	20	24	3
osoby bez pracovného pomeru	28	26	14	27	6

Počet členov v KSČ :

20 7 6 17 1

	Rok 1971	Rok 1972	Rok 1973	Rok 1974	Rok 1.5.1975
<u>Vekové zloženie :</u>					
do 18 rokov	62	74	38	56	20
od 18 do 23 rokov	183	195	141	275	103
od 23 do 40 rokov	375	287	182	350	132
od 40 do 60 rokov	97	75	53	96	27
nad 60 rokov	21	23	13	30	3
<u>Štátna príslušnosť :</u>					
ČSSR	643	486	308	744	271
NDR	25	142	82	43	8
MLR	15	1	3	2	1
PLR	42	19	18	16	-
ostatné soc. štáty	10	-	4	-	3
kapitalistické štáty	3	6	2	2	2
<u>Motiv trestnej činnosti :</u>					
dobrodružstvo	233	173	38	127	30
Nerozváženosť	93	66	37	72	21
snaha získať lepšie existenčné podmienky	16	40	-	129	32
nesúhlas s politickým vývojom od augusta 1968	137	76	-	44	3
vplyv cudzích štátnych príslušníkov	3	14	18	37	8
rodinné dôvody	66	88	32	103	18
obava pred trestným stíhaním	17	15	9	8	4

	Rok 1971	Rok 1972	Rok 1973	Rok 1974	Rok 1.5.1975
ziskuchtivost	39	59	48	74	9
odpor k vojenskej službe	2	-	2	3	-
iný motív	48	27	22	43	16
nezistený	46	26	211	54	23